

แนวทางการจัดการสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๑. การดำเนินงานที่ผ่านมา

๑.๑ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเกาะเต่า ตั้งอยู่บ้านโหลกบ้านเก่า หมู่ที่ ๓ ตำบลเกาะเต่าอำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี (พิกัด ละติจูด : 10.07622 , ลองจิจูด : 99.83562) ขนาดพื้นที่ทั้งหมด ๔ ไร่ ๑ งาน ที่ดินเป็นที่ราชพัสดุ อยู่ห่างจากสำนักงานเทศบาลตำบลเกาะเต่า ประมาณ ๑.๑ กิโลเมตร

๑.๒ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้รับงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ผ่านการถ่ายโอนทางกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๓๒,๘๓๙,๓๗๘ บาท เพื่อก่อสร้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ซึ่งเป็นระบบเตาเผาขนาด ๖ ตันต่อวันหรือ ๒๕๐ กิโลกรัมต่อชั่วโมง มีระบบบำบัดอากาศแบบเปียก (Wet Scrubber) จำนวน ๑ ชุด ดำเนินการก่อสร้างเสร็จเมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒

๑.๓ กองช่างจ้างเหมาเอกชนเป็นผู้เดินระบบเตา ซึ่งทราบว่าผู้เดินระบบจริงไม่มีใบอนุญาตเป็นผู้ควบคุม ตามกฎหมายทำให้เตาเผาเสียหาย ไม่สามารถเดินระบบได้

๑.๔ เทศบาลฯ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากการประชุมคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการนอกสถานที่ เมื่อวันที่ ๒๑ - ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๕ เพื่อดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะเพื่อสิ่งแวดล้อม วงเงิน ๑๓ ล้านบาท โดยได้จ้างกิจการร่วมค้า SEM-BQ เป็นคู่สัญญาในวงเงิน ๑๒,๙๙๘,๐๐๐ บาท แต่การซ่อมแซมเตาเผาเกิดปัญหาทำให้มีการยกเลิกสัญญา และหยุดดำเนินการเผาตั้งแต่วันที่ ๑๕ เมษายน ๒๕๕๖ ทำให้เกิดขยะมูลฝอย ตกค้างในพื้นที่จำนวน ๔๕,๐๐๐ ตัน

๑.๕ เทศบาลฯ แก้ไขปัญหาโดยการรื้อร่อนขยะเก่าและขยะใหม่แล้วอัดเป็นก้อนและห่อมัดด้วยแผ่นพลาสติกเพื่อขนย้ายขยะมูลฝอยตกค้างในพื้นที่ไปกำจัดรวมบนฝั่ง ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเอกชน ที่ตำบลท่าโรงช้าง อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ในวงเงิน ๘๑ ล้านบาท

๑.๖ พ.ศ. ๒๕๖๓ เกิดเหตุการณ์เรือเฟอร์รี่ที่บรรทุกขยะมูลฝอยจากเกาะสมุยอับปางส่งผลให้นโยบาย ในการกำจัดขยะมูลฝอยขณะนั้นมีการเปลี่ยนแปลง โดยให้มีการกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่แทนขนย้ายขยะมูลฝอย ออกไปกำจัดนอกพื้นที่

๑.๗ เทศบาลฯ ได้ดำเนินการก่อสร้างบ่อฝังกลบขยะมูลฝอยในพื้นที่เอกชนเพิ่มเติมอีก ๒ บ่อ ในบริเวณ ด้านข้างสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิม เพื่อรองรับขยะมูลฝอยรายวันที่เพิ่มถึงวันละ ๓๐ - ๓๕ ตัน โดยได้เริ่มใช้งานในปี พ.ศ. ๒๕๖๗

๑.๘ เดือนมิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘ มีการเปลี่ยนผู้บริหารของ เทศบาลฯ จึงทำให้เทศบาลฯ ไม่สามารถกำจัด ขยะมูลฝอยในพื้นที่ของเอกชนได้ รวมทั้งต้องขนย้ายขยะมูลฝอยที่ฝังกลบแล้วในบ่อเอกชนทั้ง ๒ บ่อออกไป จึงทำให้ขยะมูลฝอยทั้งหมดถูกย้ายไปกองในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมทั้งหมด โดยปัจจุบันมีขยะมูลฝอย ตกค้างประมาณ ๑๕,๐๐๐ ตัน

๒. สภาพปัญหา

๒.๑ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเกาะเต่าดำเนินการกำจัดด้วยวิธีการเทกองสูงเหนือระดับดินเดิมประมาณ ๔ - ๕ เมตร ไม่มีการไถ เกี่ยย ดัน และกลบทับขยะมูลฝอย ส่งผลให้มีขยะมูลฝอยตกค้างสะสมเป็นจำนวนมากตามแนวถนนและกระจายเต็มพื้นที่ เสี่ยงก่อให้เกิดปัญหาน้ำขยะมูลฝอยไหลลงสู่ที่อยู่อาศัยของประชาชน เนื่องจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลเกาะเต่าอยู่ใกล้กับที่อยู่อาศัยของประชาชน รวมทั้งเสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้

๒.๒ ไม่มีการจัดหาดินกลบทับหรือวัสดุปิดคลุมขยะมูลฝอย ทำให้ขยะมูลฝอยปลิวกระจายบริเวณโดยรอบสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย

๒.๓ ไม่มีรั้วกันขอบเขตพื้นที่อย่างชัดเจน

๒.๔ ถนนภายในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเป็นแบบดิน ทำให้ยากต่อการสัญจรเข้า - ออก ในช่วงฤดูฝน และพบว่าถนนมีขยะมูลฝอยและน้ำขยะมูลฝอยขังอยู่ในถนน

๒.๕ ไม่มีอาคารคัดแยกขยะหรือโรงเรือน สำหรับการจัดการขยะอาหารที่มีการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง ทำให้ต้องเทกองในบริเวณลานเทกอง

๒.๖ ไม่มีมาตรการรองรับเหตุไฟไหม้ในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและบริเวณพื้นที่โดยรอบ

๒.๗ ไม่มีบ่อบำบัดน้ำเสีย และระบบรวบรวมน้ำเสีย ส่งผลให้น้ำขยะมูลฝอยขังอยู่ในบริเวณพื้นที่เทกองขยะมูลฝอยแลไหลออกสู่พื้นที่โดยรอบ

๒.๘ ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยรับผิดชอบในการดำเนินงาน

๒.๙ มีกลิ่นเหม็นรบกวนและสัตว์พาหะนำโรค

๓. แนวทางการแก้ไขปัญหาของเทศบาลตำบลเกาะเต่า

๓.๑ มีแผนที่แก้ไขปัญหามูลฝอยเต็มพื้นที่ โดยดำเนินการจ้างเอกชนขนขยะมูลฝอยตกค้างออกจากเกาะจำนวน ๑๐,๐๐๐ ตัน ด้วยงบประมาณของเทศบาลฯ ที่มีจำนวน ๑๘ ล้านบาท โดยได้ E-Bidding แล้วจำนวน ๒ ครั้ง แต่ยังไม่ได้ผู้ประกอบการมารับจ้างดำเนินการ ซึ่งเอกชนประเมินว่าต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการประมาณ ๒๕ ล้านบาท ทำให้เทศบาลฯ มีแผนที่จะของบประมาณเพิ่มเติมจากจังหวัดเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว

๓.๒ มีแผนในการจ้างเอกชนเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่เกาะเต่าโดยให้เอกชนนำรถของบริษัทมาใช้ในการเก็บขนและนำเตาเผาขยะมูลฝอยมาดำเนินการภายในเกาะเต่า โดยคาดว่าจะเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ หลังจากหมดสัญญาในการจ้างเอกชนเจ้าเดิม (คาดว่าจะคิดค่ากำจัดประมาณ ๑,๗๐๐ บาทต่อตัน แต่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ ต้องเคลียร์ขยะเก่าตกค้างสะสมออกให้พื้นที่ว่างก่อน)

๓.๓ มีแผนในการจัดซื้อเครื่อง COWTECH (เครื่องย่อยเศษอาหารอัตโนมัติ) โดยใช้งบประมาณจากกองทุนไฟฟ้าของเทศบาลตำบลเกาะเต่า จำนวน ๓ ล้านบาท เพื่อใช้ประโยชน์ขยะเศษอาหารที่มีการคัดแยกแล้วในเกาะเต่า

๓.๔ มีแผนที่จะใช้ถุงสีในการคัดแยกขยะมูลฝอยตามคำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชนที่กรมควบคุมมลพิษจัดทำภายใต้กฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและยกเว้นค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยมูลนิธิการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนจะเป็นผู้ให้การสนับสนุนถุงสีให้กับเทศบาลฯ

๓.๕ เทศบาลตำบลเกาะเต่าได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม จำนวน ๘ แสนบาทภายใต้โครงการส่งเสริมชุมชนในการคัดแยกขยะและจัดการน้ำเสียที่ต้นทางบนพื้นที่เกาะ เพื่อใช้ในการจัดทำต้นแบบในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เกาะ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๗ โดยที่ผ่านมามีการใช้งบประมาณเฉพาะการจัดอบรมเรื่องการคัดแยกขยะและจัดการน้ำเสีย ทำให้คณะผู้บริหารเทศบาลฯ ชุดใหม่ มีแผนที่จะใช้งบประมาณในส่วนที่เหลือเพื่อศึกษาดูงานและปรับปรุงอาคารของสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยสำหรับรองรับการติดตั้งเครื่อง COWTECH ในอนาคต

๔. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาของกรมควบคุมมลพิษ

๔.๑ ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางโดยใช้ถุงสีตามคำแนะนำในการคัดแยกมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับประชาชนและนำขยะมูลฝอยที่คัดแยกมาใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม

๔.๒ ให้เทศบาลฯ พิจารณาการจัดการขยะอินทรีย์โดยเร่งการใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินงานและพิจารณาเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการกำจัดขยะอินทรีย์ที่ปลายทาง เพื่อรองรับกับขยะอินทรีย์ที่ได้คัดแยกไว้

๔.๓ กรณีที่เทศบาลฯ ประสงค์จะดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยบนเกาะ โดยมีแผนที่จะจ้างให้เอกชนมากำจัดขยะมูลฝอยโดยใช้ระบบเตาเผา ขอให้เทศบาลฯ มีแผนการควบคุมและกำกับกับการดำเนินการดูแลและเดินระบบให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการระบายอากาศเสียที่จะต้องถูกควบคุม เนื่องจากเตาเผาขยะที่มีขนาดเกิน ๑ ตันต่อวัน ถูกกำหนดให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้เตาเผามูลฝอยเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียออกสู่บรรยากาศ ที่จะต้องควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการปล่อยทิ้งอากาศเสียจากเตาเผามูลฝอย รวมถึงต้องพิจารณาจัดการเฝ้าหนักและเฝ้าลอ่ยที่เกิดขึ้น โดยเฝ้าลอ่ยส่วนใหญ่มีลักษณะเข้าข่ายเป็นของเสียอันตรายที่จะต้องแยกจัดการเฉพาะซึ่งทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการสูง ดังนั้น เทศบาลฯ ควรมีการศึกษาความเหมาะสมทางด้านเทคนิคความเหมาะสมทางด้านเศรษฐศาสตร์และความคุ้มค่า และความสามารถของเทศบาลฯ ในการบริหารจัดการ และเสนอให้คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดสุราษฎร์ธานีเสนอแนะและให้การสนับสนุนต่อไป

๔.๔ ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยบนเกาะได้ขอให้ดำเนินการตามที่เสนอไว้ใน “มาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในเกาะ” ที่กำหนดให้นำขยะมูลฝอยไปกำจัดบนฝั่ง ซึ่งหากเทศบาลฯ มีความประสงค์ดังกล่าว คพ. จะช่วยประสานจังหวัดสุราษฎร์ธานีผ่านทางคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดสุราษฎร์ธานีเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานต่อไป